

נוהל פתיחת סניפים של תאגידי בנקאיים *

מבוא

1. לפי סעיף 28 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: החוק), אין תאגיד בנקאי רשאי לפתוח סניף ולנהל עסקים בו אלא לפי היתר שנתן נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות בועדת הרשיונות.
- הגדרת "סניף" בחוק האמור: "כל מקום שבו תאגיד בנקאי מקבל פיקדונות כספיים או מנהל עסקים עם לקוחותיו, לרבות סניף נייד, אך למעט מתקן שבאמצעותו יכול לקוח לבצע פעולות בחשבונו אצל תאגיד בנקאי."
2. נוהל זה מביא לידיעת התאגידי הבנקאיים את השיקולים והמדיניות למתן היתרים לפתיחת סניפים כפי שגובשו בהתייעצות עם ועדת הרשיונות.
3. מצ"ב רשימה של היתרים כלליים אשר מתירים לבנקים, בתנאים שנקבעו, ביצוע פעולות.
4. בנוסף, מצורפות מתכונות להיתרים המפרטות את התנאים העקרוניים הנדרשים לפעילות, אותם יכול לקבל בנק שיפנה וימצא ערוך לפעול בהתאם לאותם היתרים.
5. בהיתרים הכלליים ובמתכונות להיתרים הובהר, למען הסר ספק, שהפעילות המוסדרת בנוהל זה הינה פעילות בישראל. לגבי פעילות מחוץ לישראל, ניתנים היתרים ספציפיים כשכל מקרה נבחן לגופו.
6. מובהר בזאת, כי פעילות של מתן שירותי בנקאות בתקשורת, לרבות באמצעות האינטרנט, הטעונה אף היא היתר סניף, לא מוסדרת בנוהל זה אלא בנהלים שיוחדו לעניינים אלה.

שיקולים במתן היתר סניף

7. בסעיף 29 לחוק נקבע כי במתן היתר סניף יובאו בחשבון עניינים אלה:
 - (1) תרומת הסניף לשירותים הניתנים ללקוחות התאגיד הבנקאי או להתפתחות עסקיו;
 - (2) היקף עסקי התאגיד הבנקאי, הונו, רווחיותו ויכולתו לנהל את הסניף;
 - (3) לגבי סניף מחוץ לישראל - יכולתו של המפקח לפקח על פעילותו;
 - (4) המדיניות הכלכלית של הממשלה;
 - (5) טובת הציבור.

נוהל טיפול בבקשה לפתיחת סניף

8. בקשה לפתיחת/העברת סניף שתוגש תכלול הגדרה של מאפייני הסניף ותהיה מלווה בנתונים הבאים :
- (א) בקשה לפתיחה/ העברה של סניף שאינו זמני או ארעי : כתובת, מספר טלפון, מספר פקס', מספר סניף ומועד פתיחה/ העברה מתוכנן.
- (ב) בקשה לפתיחה של סניף ארעי שלא על פי היתר שניתן במתכונת היתר להקמת סניפים ארעיים : כתובת ומועדי הפתיחה והסגירה.
9. (א) את סוגי הסניפים אשר הנגיד מתיר לפתוח ניתן לחלק לסניפים רגילים וסניפים מיוחדים.
- (ב) סניפים רגילים מאופיינים בהיותם קבועים (כלומר, לא נפתחים מראש לתקופה מוגבלת), מותר לבצע בהם את כל הפעולות המותרות לתאגיד בנקאי, הם פועלים בזמני פעילות שנקבעו כמקובלים באותו תאגיד בנקאי, הניהול שלהם נעשה בסניף ומותר לשרת בהם את כל הלקוחות.
- (ג) סניף מיוחד הוא כל סניף שאינו סניף רגיל.
- (ד) בהתייעצות עם ועדת הרשיונות התקבלה ההמלצה להתיר פתיחת סניפים מהסוגים המפורטים להלן, ללא צורך בהתייעצות ספציפית עם ועדת הרשיונות לגבי כל בקשה בנפרד. סניפים אלה הם סניף רגיל או סניף מיוחד אשר בו אחד או יותר מהמאפיינים הבאים שונים מסניף רגיל :
- (1) **תקופת הפעילות של הסניף** - גם אם הוא נפתח לתקופה זמנית או ארעית, כפי שיקבע בהיתר.
- (2) **סוגי הפעילות בסניף** - גם אם מראש נקבע כי הסניף לא יספק את מלוא השירותים הבנקאיים (למשל: אינו מנהל חשבונות עו"ש, או שנקבע מראש כי יפעל רק במתן שירותי המרה של מטבע).
- (3) **מועדי פעילות מיוחדים** - סניפים הפועלים בזמני פעילות שונים מהמקובל באותו תאגיד בנקאי.
- (4) **הגבלות על הניהול** - סניפים הכפופים מבחינה ניהולית לסניף אחר, שאינו סניף זמני או ארעי.
- (5) **סוגי הלקוחות** - סניפים המיועדים לשרת לקוחות מסוג מסוים, כגון: סניף המתמחה בבנקאות פרטית, מרכזי עסקים, סניף מיועד ללקוחות תושבי חוץ וכו'.
- (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), בקשות לפתיחת סניפים בעלי מאפיינים אחרים שלא פורטו לעיל, יובאו להתייעצות עם ועדת הרשיונות.

(ו) לעניין בקשות להעברת סניף, הותרה, בהיתר כללי, לאחר התייעצות עם ועדת הרשיונות, העברה של סניף ברדיוס של 500 מטר. בקשות אחרות להעברת סניף יותרו ללא צורך בהתייעצות נוספת בוועדת הרשיונות.

10. לעיתים מבקש תאגיד בנקאי קבלת עמדה עקרונית מראש (אישור עקרוני) לפתיחת סניף, וזאת על מנת להתחיל בהכנות הדרושות לפתיחתו. אישור עקרוני כזה יהיה תקף במשך תקופה של עד שנה, אלא אם כן הנסיבות מצדיקות אישור לתקופה ארוכה יותר, כמו למשל, במקרים של בקשות לפתיחת סניפים במקומות בהם נדרשת התקשרות תקופה ארוכה מראש כדי להבטיח דיור מתאים לסניף.

אין באישורים העקרוניים משום מתן היתר על-ידי הנגיד לפי סעיף 28 לחוק. היתרים אלה יוצאו לאחר שהבנק ישלים את הפרטים האמורים בסעיף 8.

היתרים כלליים:

11. נגיד בנק ישראל, לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות, נתן מספר היתרים כלליים (נוסח ההיתרים הכלליים מצ"ב בנספח 2), לפיהם רשאי תאגיד בנקאי לפתוח סניפים או לבצע פעולות מסוימות בהתאם לתנאים שנקבעו, ללא צורך בקבלת היתר ספציפי אלא על סמך ההיתר הכללי, כדלקמן:

- (א) **העתקת סניף בארץ** - ובלבד שההעתקה היא ברדיוס של עד 500 מטרים.
- (ב) **סניף ארעי של בנק למשכנתאות** - בנק למשכנתאות רשאי להפעיל עד 5 סניפים ארעיים בזמנית; כל סניף יכול לפעול במשך תקופה שלא תעלה על שנה.
- (ג) **הנפקת כרטיסי חיוב** - הותר לבנקים להנפיק כרטיסי חיוב ולהחתיים לקוחות על בקשה להנפקת כרטיס בדרך של משלוח החוזה בדואר ללקוח וקבלתו חתום על ידו בדואר חוזר, או בדרך של החתמת הלקוח על החוזה בפני פקידי הבנק במקומות שונים לפי בחירת הבנק (בסניפים זמניים) בתנאים מסוימים. מובהר בזאת כי מספר הסניפים הזמניים בהם תתבצע פעילות רק לפי היתר זה אינו מוגבל (ראה גם סעיף 12(ג) להלן).
- (ד) **מתן אשראי במקומות עבודה** - הותר לבנקים לתת אשראי במקומות עבודה באמצעות המעסיקים, ולא דווקא בידי עובד התאגיד הבנקאי, בתנאים מסוימים.

מתכונות להיתרים

12. נגיד בנק ישראל והמפקח, לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות, גיבשו מדיניות ותנאים למתן היתרים לגבי הנושאים הבאים (נספח 3):

- (א) **פעילות של בנק למשכנתאות בסניף בנק (דלפק משכנתאות)** - לעניין מתכונת ההיתר בעניין זה, מובהר, כי בהתאם לסעיף 7 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, עובד דלפק המשכנתאות לא רשאי להתנות מתן שירות בתחום הבנק למשכנתאות, בעסקה,

בשירות או בכל פעילות אחרת שהם בתחום עיסוקיו של הבנק.

(ב) **מתן שירותים בנקאיים מסוימים** - מתכונת ההיתר מגדירה את סוגי הלקוחות ואת התנאים בהם ניתן יהיה לתת שירותים ללקוחות אלה בכל מקום.

(ג) **היתר לפתיחת סניפים ארעיים** - מתכונת ההיתר קובעת את התנאים בהם יהיה בנק רשאי לפתוח מספר מוגבל של סניפים ארעיים ללא צורך בקבלת היתר ספציפי. מובהר בזאת, כי סניף ארעי שיופעל במסגרת היתר זה וישמש גם כסניף זמני לעניין ההיתר הכללי להנפקת כרטיסי חיוב (כאמור בסעיף 11(ג) לעיל), יכלל לצורך עמידה בתנאי האמור בסעיף 6 להיתר, לעניין מספר הסניפים הארעיים הפתוחים בו זמנית.

בכבוד רב,

יצחק טל

המפקח על הבנקים

ירושלים, ז' בשבט, תשס"א

31 בינואר, 2001

* נספח 1 לחוזר ח-2029-06.